Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	28 oktober 2025
Portefeuille(s)	Duurzaamheid, Circulariteit en Energietransitie
Portefeuillehouder(s):	Zita Pels
Behandeld door	Uitvoeringsorganisatie Energie en Infrastructuur
Onderwerp	Voortgangsrapportage Energie voor de Stad 1 oktober 2024-30 juni 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Toegang tot genoeg, betaalbare en groene energie voor alle Amsterdammers is noodzakelijk voor een toekomstbestendige en complete stad. De transitie naar een nieuw en duurzaam energiesysteem beïnvloed onze stad en vele opgaven waar dit college voor staat: woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, werkgelegenheid, wooncomfort, bestaanszekerheid. We kunnen dit niet alleen: de transitie vraagt grote inzet van alle betrokkenen. Overheden, netbeheerders, ondernemers, bedrijven, gebouweigenaren en bewoners.

Focus op uitvoering
Sinds 1 oktober 2023 organiseren we de gemeentelijke rol in de uitvoering van de energietransitie vanuit de organisatie Energie voor de Stad. Een deel van de activiteiten – met name gericht op de uitbreiding van warmte- en elektriciteitsinfrastructuur en de opwek van hernieuwbare energie – is in deze organisatie ondergebracht om de uitvoering efficiënter en effectiever te maken. We zien dat deze bundeling van activiteiten en focus op de uitvoering bijdraagt aan de slagvaardigheid van en samenwerking binnen de organisatie, inzicht in de opgave, betere projectbeheersing en helpt bij de samenhang en wisselwerking tussen dossiers als netcongestie en de warmtetransitie. Dit uit zich ook in concrete resultaten: voor 13 van de 30 nieuw te bouwen elektriciteitsstations is een locatiebesluit genomen, ruim 350 van de ongeveer 2600 extra elektriciteitshuisjes zijn geplaatst en om de warmtetransitie weer op gang te brengen is een nieuwe koers uitgewerkt.

In het kader van de Regeling Grote Projecten waar deze opgave onder valt, ontvangt u twee keer per jaar een voortgangsrapportage (bijlage 1), waarin u geïnformeerd wordt over de activiteiten, ontwikkelingen en risico's. In deze brief licht ik een aantal actuele ontwikkelingen uit.

Nieuwe koers warmtetransitie
Ik heb u in januari en juni van dit jaar geïnformeerd over de nieuwe koers voor de Amsterdamse warmtetransitie, waarin de gemeente inzet op korte termijn CO2-reductie en het op orde brengen van de randvoorwaarden van de transitie voor duurzame warmte. We versnellen onder andere de toepassing van individuele oplossingen, zoals (hybride) warmtepompen. Dit kwartaal start een buurtaanpak in vijf buurten, waarbij bewoners worden begeleid in de overstap van cv-ketels naar duurzame alternatieven.

Daarnaast versterken we de inzet op verduurzamingsadviezen, subsidieregelingen, pilots met collectieve bronnen en een internetpagina waar je kan zien hoe goed de warmteoplossing werkt ten opzichte van je huidige situatie. Met het in ontwikkeling zijnde Warmteprogramma (de opvolger van de Transitievisie Warmte) brengen we in beeld hoe Amsterdam in de toekomst zonder aardgas wordt verwarmd, op basis van uitgangspunten die samen met inwoners zijn opgesteld. Eind dit jaar wordt u daar in meer detail over geïnformeerd.

Voor de lange termijn bereiden we ons, met de oprichting van een publiek warmtebedrijf, voor op een grotere publieke rol in de warmtetransitie. De komende periode werken we intensief samen met Energiebeheer Nederland (EBN, als staatsdeelneming), Firan (dochterbedrijf van Alliander) en ketenpartners aan de vormgeving van het warmtebedrijf met als streven deze in de tweede helft van 2026 op te richten. U bent hier recent over geïnformeerd.

Aanpak netcongestie
Door de stijgende vraag naar (groene) elektriciteit is het stroomnet overvol: dat leidt tot netcongestie. Hierdoor wordt de energietransitie, de groei en verduurzaming van bedrijven, en de bouw van woningen en stedelijke voorzieningen zoals scholen, theaters, zorginstellingen, veiligheidsdiensten en openbaar vervoer, afgeremd of zelfs tot stilstand gebracht. De structurele oplossing voor netcongestie ligt voor een belangrijk deel in het verzwaren van het stroomnet, wat tijd kost. Samen met netbeheerders werken we aan de bouw van nieuwe elektriciteitsstations, -huisjes en de uitbreiding van de bijbehorende infrastructuur. Pas vanaf 2031, met uitloop tot 2036, komt er stapsgewijs extra vermogen beschikbaar voor (de regio) Amsterdam. Een totaaloverzicht van alle elektriciteitsstation projecten is te vinden in het Ontwikkelkader. Een update hiervan wordt eind dit jaar opgeleverd. Een overzicht van de meest urgente elektriciteitsstations en recente ontwikkelingen is te vinden in de raadsinformatiebrief "uitbreiding van het net".

Consequenties netcongestie Amsterdam
De gemeente Amsterdam is opdrachtgever voor verschillende projecten, zoals scholen, gebiedsontwikkeling en opvanglocaties voor asielzoekers. Een aanzienlijk deel van deze projecten dreigt in de problemen te komen door netcongestie. We hebben in samenwerking met netbeheerders en stedelijke partners geïnvesteerd in innovatieve oplossingen, zoals opslag, congestiemanagement, energiehubs, snellere procedures en slimme optimalisaties. Hierdoor wordt ruimte gemaakt op het net om zoveel mogelijk projecten door te kunnen laten gaan.

De ruimte die de gezamenlijke aanpak oplevert, is echter eindig. De projecten die de komende jaren gepland zijn, krijgen in veel gevallen niet tijdig of geen stroomaansluiting. Dit heeft tot gevolg dat deze projecten mogelijk vertragen of zelfs niet door kunnen gaan als er geen alternatieven worden ingezet voor de energievoorziening. De komende periode brengen we in beeld welke alternatieven of keuzes er zijn. Deze alternatieven brengen extra kosten en/ of (tijdelijk) extra uitstoot met zich mee, wat leidt tot lastige keuzes. Het voorstel aan het college voor een afweging tussen de kosten en baten van deze alternatieven dient als input voor de coalitieonderhandelingen voor de nieuwe bestuursperiode.

Het uitgangspunt om te komen tot een gedragen voorstel is een gezamenlijke benadering van deze keuzes, gebaseerd op een stedelijke visie, waarbij we v00rtgang houden en bouwen aan de complete stad. U wordt hier naar verwachting vóór het einde van dit jaar in meer detail over geïnformeerd.

Toekomstgerichte energievoorziening
Amsterdam zet in op de ontwikkeling van duurzame energiebronnen, zoals zonne-energie en geothermie. We hebben deze bronnen nodig om onze stad in de toekomst op een duurzame manier van energie te kunnen voorzien. Het afgelopen jaar zijn verschillende projecten in de stad voorbereid, zoals een pilot met zonnepanelen boven parkeerplaatsen en op geluidschermen. Ook riothermie is een veelbelovend alternatief voor fossiele energiebronnen. In 2026 worden 607 sociale huurwoningen in Amsterdam-Noord verwarmd met duurzame warmte uit rioolwater. De gemeente Amsterdam, woonstichting Lieven de Key, Waternet, Firan ondertekenden een overeenkomst om warmte te leveren uit het riool.

Lokale energiecoöperaties
Energiecoöperatie KetelhuisWG realiseert een buurtwarmtenet met en voor 1.500 bewoners en bedrijven in de WG-buurt, het voormalig Wilhelmina Gasthuis-terrein. Alle 30 gebouwen, inclusief 7 Rijksmonumenten en beschermd Stadsgezicht, sluiten aan. Om het allerlaatste deel van de financiering rond te krijgen hebben Woningbouwcorporatie Stadgenoot, en de gemeente nog aanvullende middelen vrijgemaakt. De gemeentelijke bijdrage ad € 300.000,- wordt bekostigd via het Klimaatfonds.

Coöperatie MeerEnergie komt voort uit een bewonersinitiatief die de buurten Middenmeer Noord en -Zuid (samen ca. 5000 woningen) collectief wil verwarmen met een warmtenet op restwarmte van een datacenter op Amsterdam Science Park. MeerEnergie, Firan en gemeente Amsterdam hebben begin september helaas moeten concluderen op dit moment geen passende samenwerkingsvorm te kunnen vinden voor de vervolgstappen die gezet moeten worden voor de oprichting van een coöperatief warmtebedrijf. MeerEnergie heeft aangegeven een nieuw plan op te stellen en op zoek te gaan naar nieuwe partners die de rol van Firan kunnen overnemen als technische specialist. Meer informatie over de actuele situatie rond MeerEnergie vindt u in de recente Raadsinformatiebrief hierover.

Tot slot
De energietransitie vraagt langjarige inzet en commitment van alle betrokken partijen. Als gemeente nemen we onze verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd biedt de grootschalige verbouwing van onze stad naast uitdagingen ook kansen: door samen te werken en investeren in slimme oplossingen, zoals snellere procedures, samenwerking met alle betrokkenen en investeren in innovaties, bouwen we aan een toekomstbestendige, schonere en economisch sterke stad.

Ik ga ervanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Zita Pels
Wethouder Duurzaamheid, Circulariteit en Energietransitie

Bijlagen
1. Voortgangsrapportage Energie voor de Stad 1 oktober 2024-30 juni 2025